

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

20 januari 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het consultatiebureau van Kind en Gezin in Vorst

Vraag om uitleg van mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het structureel probleem van de wachtlijsten en het aanbodstekort voor personen met een verstandelijke of psychische handicap

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 20 januari 2000

WAARNEMEND VOORZITTER : Mevrouw Ria Van Den Heuvel

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.11 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het consultatiebureau van Kind en Gezin in Vorst

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Gatz tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het consultatiebureau van Kind en Gezin in Vorst.

De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, op het einde van vorig jaar werd ik op de hoogte gebracht van het feit dat het consultatiebureau van Kind en Gezin in Vorst zou moeten sluiten. Tot op dat ogenblik was daar een VZW die dat consultatiebureau uitbaatte – als ik dat zo mag zeggen. Vanaf 1 januari echter bleek het voortzetten van dat consultatiebureau onmogelijk.

De reden daarvoor is nogal prozaïsch. Daarom vind ik het eigenlijk wel jammer dat ik deze vraag om uitleg moet stellen. Het is natuurlijk mogelijk dat ik maar een deel van het verhaal ken. Volgens mijn informatie zou de sluiting te wijten zijn aan het feit dat de VZW die het consultatiebureau uitbaatte, dat in een kinderdagverblijf deed. Daardoor konden de consultaties pas vanaf zes uur 's avonds beginnen, terwijl de reglementering van Kind en Gezin voorschrijft dat die consultaties moeten kunnen beginnen vanaf vijf uur 's avonds.

We kunnen dan twee wegen bewandelen. Dat zijn meteen ook de twee richtingen van de vraag die ik u voorleg. Ofwel moet men proberen om samen

met Kind en Gezin een oplossing te zoeken om eventueel een afwijking te verkrijgen waardoor de consultaties toch verder zouden kunnen plaatsvinden, ofwel moet men nagaan wat de rol van de gemeente in de werking van het consultatiebureau zou kunnen zijn. Ik heb immers vernomen dat verschillende consultatiebureaus van het ONE – de Franstalige tegenhanger van Kind en Gezin – wel in goede samenwerking met de gemeente Vorst functioneren. De gemeente zou bijvoorbeeld haar rol kunnen opnemen door infrastructuur ter beschikking te stellen.

Meer in het algemeen wil ik er ook op wijzen dat in de vorige legislatuur het aantal consultatiebureaus in Brussel drastisch is teruggeschroefd in de nieuwe planning van Kind en Gezin. Tot een tweetal jaar geleden was er in bijna elke Brusselse gemeente een consultatiebureau. De afstand voor de ouders was dus zeer klein. Nu is het aantal consultatiebureaus teruggebracht tot vier of vijf. Er is weliswaar een bepaalde compensatie gekomen met twee regionale centra die zich op specifieke doelgroepen richten.

Ik wil nu geen discussie starten over de keuzes van Kind en Gezin uit het verleden, maar ik wil toch op het volgende wijzen. Het betrokken consultatiebureau is een bureau dat heel zuidelijk Brussel bedient. Mevrouw de minister, wat kunnen we doen om dit probleem op te lossen ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, mijnheer Gatz, u hebt verwezen naar de reorganisatie die met het besluit van 18 december 1998 werd gerealiseerd, namelijk de reorganisatie van Kind en Gezin en van alle consultatiebureaus. Het was de bedoeling te zorgen voor meer kwaliteit en minder kwantiteit. Binnen dat besluit werd ook duidelijk dat Kind en Gezin de consultaties niet zelf organiseert. Dit gebeurt door lokale besturen,

Vogels

universiteiten of VZW's, die een contract afsluiten met Kind en Gezin voor het gesubsidieerd organiseren van consultaties voor het jonge kind. Op het moment dat de organisatie zich kandidaat stelt, krijgt ze een erkenning. Ze moet dan uiteraard ook voldoen aan de voorwaarden die in die erkenning staan.

De VZW De Weeg Zuid-Brussel, die al een contract had met Kind en Gezin, heeft in het kader van het nieuwe besluit een aanvraag gedaan om de service aan het jonge kind op een meer intensieve manier te verzekeren. Men zegt mij dat er met die VZW al sinds 1996 problemen zijn. Sindsdien beantwoordt ze niet aan de minimumvoorwaarden die worden gesteld voor de locatie. Het gaat dan om voorwaarden inzake comfort, hygiëne en ruimte. Er moeten bijvoorbeeld aparte ruimtes zijn voor verpleegkundigen om de privacy te verzekeren.

De raad van bestuur van Kind en Gezin is er zich van bewust dat de situatie in het Brusselse niet altijd even gemakkelijk is. Daarom heeft de raad van bestuur jaar na jaar het niet voldoen aan de criteria van de VZW door de vingers gezien. Bovendien beantwoordt de VZW ook niet aan het minimumaantal consultaties. Ook dat werd door de vingers gezien. Op 29 september 1999 heeft de raad van bestuur toch beslist dat dit niet kon blijven duren. De VZW beloofde steeds maar dat er aanpassingen zouden komen, maar in de praktijk gebeurde er niets. De leden van de raad van bestuur van Kind en Gezin vonden dat de VZW niet met hun voeten kon blijven spelen. De beslissing werd genomen om de erkenning te verlengen tot 31 december 1999. Op dat moment moest er een aangepaste locatie zijn en moesten er een aantal maatregelen zijn genomen om aan het minimumaantal consultaties te komen.

De VZW De Weeg Zuid-Brussel heeft vóór 31 december 1999 inderdaad een andere locatie gevonden, die qua normen beantwoordt aan de voorwaarden van Kind en Gezin. Die locatie is echter gesitueerd in een kinderdagverblijf. Daarom kunnen er pas consultaties beginnen vanaf halfzeven 's avonds. Men hypothekeert daardoor nog meer het minimumaantal consultaties dat men moet halen. Mensen kunnen overdag niet in De Weeg terecht. Een gemiddelde consultatie bedraagt drie en een half uur. Als men pas vanaf halfzeven kan beginnen, dan komt men al snel tot uren waarop het niet meer verantwoord is om nog met jonge kinderen naar De Weeg te komen. We spreken dan immers al gauw over tien of elf uur 's avonds. Het is uiter-

aard ook niet voor de ouders aangenaam om op zulke uren nog te komen. Het is duidelijk dat het zeer moeilijk is om op die manier het minimumaantal consultaties te halen.

Dit betekent echter zeker niet dat we De Weeg in Zuid-Brussel de das om willen doen. Vanuit Kind en Gezin zijn er contacten met De Weeg om samen naar een oplossing te zoeken. Op 17 januari was er met de VZW een vergadering gepland in de kantoren van Kind en Gezin. Die vergadering is echter op verzoek van de VZW niet doorgegaan. Er wordt nu naar een nieuwe datum gezocht.

Kind en Gezin heeft zelf uiteraard geen contacten met de gemeente Vorst. Het is immers de VZW die instaat voor de aangepaste locatie van het consultatiebureau. Tot nu toe hebben we geen redenen om aan te nemen dat er een gebrek aan samenwerking zou zijn met de gemeente Vorst.

Ik wacht dus de eerste vergadering af tussen de VZW en de verantwoordelijke mensen binnen Kind en Gezin. We zullen samen een oplossing zoeken, zodat de VZW definitief kan worden gevestigd in een locatie die beantwoordt aan de erkenningsvoorwaarden en ook voldoende garanties biedt dat ze haar dienst op normale uren kan verzekeren voor zo veel mogelijk mensen. De VZW werkt vooral voor Nederlandstaligen, maar daarnaast toch ook voor migranten. Dat is de huidige stand van zaken.

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz : Ik dank de minister voor haar antwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het structureel probleem van de wachtlijsten en het aanbodstekort voor personen met een verstandelijke of psychische handicap

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Janssens tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het structureel probleem van de wachtlijsten en het aanbodstekort voor personen met een verstandelijke of psychische handicap.

Voorzitter

Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn vraag heb ik al gedeeltelijk gesteld tijdens de begrotingsbespreking. Omdat het zo een ernstig probleem is, wil ik er toch nog eens op terugkomen.

Jammer genoeg is het fenomeen van de wachtlijsten waarschijnlijk iedereen genoegzaam bekend. In de verschillende Vlaamse provincies is men klaar met het aanleggen van wachtlijsten. Op deze wachtlijsten staan mensen met een handicap, zowel jongeren als jongvolwassenen en volwassenen, die door gebrek aan plaatsen moeten wachten voor een opname in één of andere instelling.

In Oost-Vlaanderen is het opstellen van deze lijsten zeker met de nodige ernst gebeurd. Deze provincie is er als eerste mee begonnen en heeft de lijsten met de meeste deskundigheid proberen samen te stellen. Dit gebeurde in overleg en samspraak met oudergroeperingen, platforms en gebruikersorganisaties, en niet enkel met directies van instellingen en provinciale verantwoordelijken. Dit geeft een genuanceerd beeld van de zaak en stelt daarenboven des te ernstiger het probleem. Gebruikers en ouderverenigingen weten immers het best wat er aan de hand is. Ze zijn de best geplaatste getuigen om te kunnen aangeven wat er aan de hand is.

Limburg is de laatste provincie die een wachtlijst heeft samengesteld. Het is jammer dat dit niet in elke provincie op dezelfde uniforme wijze is gebeurd. Er zitten dus nuanceverschillen in. Dit is geen fundamenteel tekort, maar het kan soms een minder duidelijk beeld geven van de doelgroepen die staan te wachten. Dit is in Oost-Vlaanderen vrij duidelijk afgelijnd, precies omdat men daar al langer bezig is en meer ervaring had. Niettemin blijkt dat nog maar eens met zekerheid kan worden aangetoond dat er inderdaad tekorten zijn. In het verleden werd door de overheid vaak ten onrechte geschermd met opmerkingen dat er geen goede wachtlijsten waren, dat er mensen twee keer op stonden, dat het niet duidelijk was om welke categorieën van gehandicapten het ging en dies meer. Door deze kritiek heeft men het probleem nog langer laten aanslepen en wordt het steeds schrijnender.

Het jaarverslag van 1998 dat door de provincie Oost-Vlaanderen is opgesteld toont duidelijk aan dat er nog steeds onvoldoende wordt tegemoetgekomen aan de hoogdringende noden en behoeften

van personen met een verstandelijke en/of psychische handicap. Opmerkelijk is dat de groep van jongeren en volwassenen met autisme de jongste tijd de wachtlijsten spraakmakend versterkt. Dit fenomeen komt niet alleen in Oost-Vlaanderen voor, maar in alle provincies. Deze groep is de voorbije jaren beter gediagnosticeerd. Het zijn vooral jongeren met autisme die een betere begaafdheid hebben en die nog een hele periode functioneren in het gewone schoolcircuit, die plots vastrijden door hun autisme. Meestal hebben ze grote behoefte aan een crisisopvang of zelfs aan een verblijf in een instelling of dagcentrum.

De centrale wachtlijsten vormen een barometer voor de zorgzaamheid voor personen met een handicap. De situatie ziet er dan ook niet zo gunstig uit. In Oost-Vlaanderen heeft men duidelijk vastgesteld dat er opnieuw een stijging is van het aantal personen dat moet wachten. De hoogste urgentiegraad is nog beduidender gestegen dan het jaar voordien. Dat is dramatisch. Vaak moet men meer dan zes maanden wachten voor er een opvang kan worden gegarandeerd, zelfs als de situatie zeer urgent is.

Mevrouw de minister, u zult misschien zeggen dat de flexibiliseringsbesluiten van enkele jaren geleden het probleem trachten te verhelpen. We zien in het veld echter dat die flexibiliseringsbesluiten vaak een omgekeerde werking hebben. In Limburg bijvoorbeeld is er een instelling voor mensen met een lichamelijke handicap waar kinderen school lopen in het systeem van semi-internaat. Dankzij de flexibiliseringsbesluiten kiezen de ouders nu voor een midweek-internaatopvang. Het blijkt dat dit in het gezin een enorme opluchting teweegbrengt, maar ook dat de jongeren zelf zich daarvoor prettiger voelen omdat ze eens een weekje onder lotgenoten mogen blijven, ook in de avonden. Het is eigenlijk het omgekeerde effect dan wat werd beoogd met de flexibiliseringsbesluiten, maar dat kan natuurlijk in de twee richtingen worden aangewend. Het toont ook aan dat ouders op deze manier van een lichtere opvangvorm even kunnen overstappen op een zwaardere opvang. Dit kan in de gezinssituatie een enorme rustpauze betekenen.

Mevrouw de minister, hoe bekijkt u dit duidelijk structureel tekort in Vlaanderen? Welke maatregelen wenst u te nemen om tegemoet te komen aan deze noden en behoeften van de verschillende doelgroepen?

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, ik wil een accent van de centrale wachtlijsten behandelen. Vroeger registreerde elke provincie op haar eigen manier de wachtenden, op verschillende formulieren en met een verschillende manier van verwerking.

In het besluit van de Vlaamse regering van 18 december 1998 is naar een uniforme manier gestreefd om de provinciale wachtlijsten uit te werken. Dat betekent dat het Vlaams Fonds met middelen over de brug kwam en een meer permanente communicatie met de centrale wachtlijsten beloofde. De centrale wachtlijsten zouden opnieuw worden georganiseerd, en de informatie zou op een gelijkvormige manier worden doorgegeven aan het Vlaams Fonds.

Vroeger werd vanuit het veld gezegd dat er voor vele wachtenden geen opvang was. Het Vlaams Fonds geloofde dit niet en zei dat er veel mensen niet ingeschreven waren. Dit was een echt ping-pongspel. Heeft het besluit om op een betere manier samen te werken, resultaten opgeleverd? Mevrouw Janssens heeft de situatie van Oost-Vlaanderen geschetst. Is hetzelfde structureel probleem ook zichtbaar in de andere provincies? Wat doet het Vlaams Fonds met de informatie die het via de centrale wachtlijsten krijgt? Wordt hierover met u communicatie gevoerd, en hoe denkt u hier iets aan te veranderen?

De voorzitter : De heer Helsen heeft het woord.

De heer Koen Helsen : Mevrouw de voorzitter, ik vraag de minister of er voor de opvang van gehandicapte kinderen in het Antwerpse problemen zijn. Ik hoor er onrustwekkende berichten over. Het is nuttig om hierover cijfergegevens te verkrijgen.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Het positieve aan de vraag van mevrouw Janssens is dat het niet alleen gaat om de centrale wachtlijst zelf, maar om wat ermee wordt gedaan en op welke manier er door het Vlaams Fonds op wordt ingespeeld. De vraagsteller heeft zich ook niet beperkt tot Oost-Vlaanderen, want de vraag leeft in alle regio's, weliswaar met andere accenten. In Vlaams-Brabant zijn er bijvoorbeeld tekorten voor posttraumati en volwassenen zwaar mentaal gehandicapten.

Naar aanleiding van de centrale wachtlijsten moet men binnen het regionaal overleg advies geven over waar de noden zitten. Kunnen we hierover geen globale bespreking voeren, niet alleen om na te gaan waar de tekorten zitten, maar ook om deze

te koppelen aan de mogelijkheden van een programmatie? In hoeverre is er een programmatie uitgewerkt door het Vlaams Fonds, zodat men kan inspelen op de vragen van de regio's?

De voorzitter : De minister zal de gevraagde cijfergegevens bezorgen. De vraag om een globale bespreking zal ik doorgeven aan de commissievoorzitter.

Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, collega's, we hebben tijdens de begrotingsbespreking al gewezen op het gebrek aan degelijke programmatie. We krijgen van de ouders verschillende signalen uit Oost-Vlaanderen en ook uit het Antwerpse, dat ze al jaren wachten op een plaats voor hun kind met een zware handicap. Anderzijds geven ouders signalen dat ze gedwongen worden hun kinderen te plaatsen op een moment dat ze het eigenlijk nog niet nodig vinden. Daarnaast zeggen ouders dat als er een betere flexibiliteit zou zijn, als ze hun kind nu en dan eens residentieel zouden kunnen plaatsen, als er opvang zou zijn zodat ze eens een avondje weg kunnen, ze hun kind langer thuis zouden houden.

Er zijn dus zeer diverse signalen. Bij de eerste begrotingsbespreking met het Vlaams Fonds schrok ik ervan dat men geen enkel zicht heeft op de reële noden. Dit is te wijten aan het steeds bijsturen van een programmatie die nog dateert van het Fonds 81, maar niet meer is aangepast aan de realiteit en aan de noden van vandaag. Bij de opmaak van de begroting 2000 werden met het Vlaams Fonds een aantal afspraken gemaakt om naar een totaal vernieuwde programmatie te gaan. Er is in middelen voorzien om extra ambtenaren aan te werven voor beleidsvoorbereidend werk. Deze mensen moeten de gegevens uit het veld kunnen bundelen, waardoor we een degelijke programmatie kunnen opstellen.

Een deel van de gegevens voor die programmatie moet inderdaad van de wachtlijsten komen, maar de wachtlijsten zijn maar een onderdeel van de programmatie. De wachtlijsten geven een beeld van een bepaalde situatie waarin mensen kiezen voor een aanbod dat op dat ogenblik bestaat. Men kan bijvoorbeeld op een bepaald moment niet kiezen voor een meer flexibele opvang, dus schrijft men zich maar in de residentieële opvang in. De lijsten moeten dus gecorrigeerd worden om de echte programmatiecijfers te krijgen.

– *Mevrouw Patricia Ceysens treedt als voorzitter op.*

Vogels

In elk geval is het een grote stap vooruit dat de wachtlijsten worden geuniformiseerd. Het besluit dat nu iets meer dan een jaar oud is, is geformaliseerd in september vorig jaar door het ondertekenen van een protocol met alle Vlaamse provincies. De eerste gegevens vanuit de verschillende provincies zijn eind november binnengekomen en worden op dit moment verwerkt door de administratie van het Vlaams Fonds. De verwerkte cijfers kunnen we in deze commissie bekijken om een globaal overzicht te krijgen voor heel Vlaanderen. Het is de bedoeling dat de cijfers in het kader van een uit te werken programmatie in een evaluatierapport zouden worden bekeken tegen eind 2000.

Wat de cijfers betreft, heeft mevrouw Janssens gelijk dat Oost-Vlaanderen hierin het verst staat en het meeste traditie heeft.

De cijfers geven in de eerste plaats een aantal noden weer. Voor 55 percent van de gerapporteerde urgente vragen gaat het op een of andere manier om een vraag naar begeleid wonen in de eigen omgeving. Voor de rest zijn het vragen inzake niet-aangeboren hersenafwijkingen. Daarnaast gaat het ook om zware autisten, die op dit moment in die bedenkelijke top-tien staan.

Los van de programmatie die we vanaf 2001 echt serieus zouden willen maken, hebben we voor de begroting 2000 een aantal middelen goedgekeurd voor bijkomende voorzieningen. We hebben die juist georiënteerd. Er is in bijkomende plaatsen voorzien binnen het begeleid wonen. Voor de eerste keer zijn er daarnaast ook specifieke plaatsen voor niet-aangeboren hersenafwijkingen. In totaal gaat het om een bedrag van 130 miljoen frank voor nieuwe semi-residentiële en residentiële opvangplaatsen. Daarbij zal duidelijk prioriteit moeten worden gegeven aan mensen met niet-aangeboren hersenletsels die op wachtlijsten urgentiecode 1 of 2 hebben meegekregen.

Voor de doelgroep autisme is er vooral een vraag naar thuisbegeleiding. Een heel recente problematiek vinden we bij de groep van normaal begaafde autisten. Er is daar blijkbaar een verhoogde druk om residentiële opvang te creëren voor zowel minderjarigen als meerderjarigen. Het debat daarover is echter zeker niet afgesloten. Ook vanuit wetenschappelijke hoek is men niet eenduidig met de adviezen. Is dit nu al dan niet bij voorkeur de opvangvorm voor deze groep? Er is dus nog wel enige aarzeling om voor een groep normaal begaafde autisten, die heel wat mogelijkheden hebben, toch

een specifieke doelgroepprogrammatie te maken voor internaatplaatsen. Dat debat is aan de gang in de adviescommissie voor erkenning en programmatie binnen het Vlaams Fonds.

Het is dus de bedoeling om op basis van de gegevens van de wachtlijstwerking en van andere gegevens die op dit moment bij het Vlaams Fonds worden verzameld, een duidelijke programmatie uit te werken. Het gaat dan zeer specifiek om een meerjarenprogrammatie vanaf 2001, in afwachting van een meer algemene aanpak van de doelgroepenbepaling en de financiering van de instellingen. Op dat vlak is er op 1 oktober 1999 een onderzoek in gang gezet: het onderzoek "Ontwikkeling van een theoretisch kader voor de organisatie van behoeftengestuurde ondersteuning voor personen met een handicap". Dat onderzoek is toegewezen aan het Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA), dat negentien maanden de tijd heeft gekregen om een heel nieuw concept uit te werken. Dat concept zal niet meer zozeer rekening houden met plaatsen en bedden, maar wel met zorgconcepten, zorgindexeringsmodellen, enzovoort.

Voor de toekomst zullen we zeker in termen van zorgfunctie en zorgmodule moeten denken. Dat creëert meteen ook de mogelijkheid tot de concrete toepassing van het persoonlijk assistentiebudget. Aangezien deze commissie versneld werk wil maken van de invoering van dat persoonlijk assistentiebudget, moet het ook mogelijk worden om een aantal mensen die op dit moment hun kind nog thuis opvangen toch op korte termijn steun te geven. Op die manier kunnen we een beetje eerlijkheid garanderen. Als een kind wordt opgevangen in een instelling betaalt een samenleving enorm veel. Als er geen plaats is en men zes jaar moet wachten, dan staat men er zes jaar ook op financieel gebied totaal alleen voor. Via een persoonlijk assistentiebudget zouden we ook op dat vlak op korte termijn al iets kunnen rechtekken.

Een en ander is uiteraard in volle evolutie. Ik ben ervan overtuigd dat deze commissie dit alles zeer nauwgezet zal opvolgen.

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Mevrouw de minister, u tast duidelijk de verschillende beleidsterreinen af. Het siert u ook dat u de verschillende doelgroepen onder uw aandacht houdt. U betreft ook de oudergroeperingen zeer sterk bij uw beleid. Dat is zeer belangrijk. In het verleden is dat te weinig gebeurd. Ik hoor regelmatig dat de mensen dit appreciëren. Het is ook nodig dat het

Janssens-Vanoppen

vertrouwen wordt versterkt. Ondanks alles zal het immers nog een hele tijd duren vooraleer er een structureel beter aanbod zal komen.

Het uitbreiden van het PAB (persoonlijk assistentiebudget) naar andere doelgroepen dan alleen maar de lichamelijk gehandicapten is zeker een goede zaak. Inzake autisme is het inderdaad zo dat niet alleen deskundigen, maar ook ouders zich afvragen wat eigenlijk het beste is. Een gemengde groep heeft voordelen, maar ook enorme nadelen. Specifieke tehuizen zullen zich ondanks alles toch blijven opdringen, omdat de specifieke hulpvraag zo direct en concreet is dat men die in gemengde instellingen nauwelijks optimaal kan aanbieden.

In Nederland werkt men op dit ogenblik met een aantal crisisteam. Daar stelt men vast dat bij gasten waarvoor men een beroep doet op een crisisteam, het in acht gevallen op de tien gaat om personen met autisme. Dit geeft aan dat autisme een bijzonder moeilijke handicap is. Als men vastraakt, kan men nauwelijks nog worden geholpen. Daarom moet aan die groep extra aandacht worden besteed. De uitbreiding van de thuisbegeleiding is misschien wel van de grootste orde. Ik hoor dat ook daar de nodige aandacht aan wordt besteed. Ik hoor dus echt wel bemoedigende dingen in uw antwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.43 uur.*
